

PRESTIŽNÍ CENY STATEČNÉ PSÍ SRDCE ROZDÁNY JIŽ POČTRNÁCTÉ!

23.4.2024 - | PROTEXT

V kategorii "Záchranný čin služebních a záchranářských psů" se odborná porota rozhodla vzhledem k charakteru záchranné akce ocenit výjimečné schopnosti jak českých, tak slovenských psů a jejich psovodů.

Záštitu nad letošním ročníkem Statečného psího srdce převzali obdobně jako loni náčelník Vojenské kanceláře prezidenta České republiky generálmajor **Radek Hasala** a ministryně obrany České republiky **Jana Černochová** a dále generální ředitel Hasičského záchranného sboru České republiky **genpor. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA, a Stálá komise Senátu pro rozvoj venkova.**

Anketu vyhlašuje nezisková organizace **ANIMAL EYE** ve spolupráci se záchranářským magazínem **Rescue report**, organizátorem ankety **Zlatý záchranářský kříž**. Vítěz kategorie "*Záchranný čin neslužebních psů - laiků*" automaticky postupuje do nominace Zlatého záchranářského kříže - prestižního ocenění, které oceněným předává na Pražském hradě prezident České republiky.

Hlavním partnerem Statečného psího srdce 2023 byla společnost **AKINU** (www.akinu.cz).

Partnerem Statečného psího srdce 2023 byla dále společnost **Contipro** (www.contipro.cz).

Mezi odborné partnery ankety patří **Ministerstvo obrany České republiky - Centrum vojenské kynologie, Odbor služební kynologie a hipologie Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Horská služba České republiky, Svaz záchranných brigád kynologů České republiky a Centrum výcviku psů Helpes.**

Mediálními partnery Statečného psího srdce jsou **Týdeník Policie**, česko-slovenský záchranářský časopis **Rescue Report** a kynologický portál **eCanis**.

Kategorie: Záchranný čin služebních a záchranářských psů - Česká republika

Jméno majitele: **kpt. Mgr. Petr Klega**, Záchranný útvar HZS ČR

Jméno psa: fena **Natália Nostalgia Goldest Danubius (TEREZKA)**

Plemeno: velký knírač

Ocenění předal: **kpt. Mgr. Pavel Smejkal**, Generální ředitelství HZS ČR

Vítězem Statečného psího srdce 2023 v kategorii "*Záchranný čin služebních a záchranářských psů - Česká republika*" se stala fenka Terezka ze Záchraného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR, která našla po ničivém zemětřesení v Turecku v sutinách živou ženu.

Jak záchrana probíhala? Ve čtvrtek 9. února 2023 ve večerních hodinách byla do akce v rámci zásahu českých hasičů v Turecku vyslána čtyřčlenná průzkumná skupina odřadu USAR HZS ČR (Urban Search And Rescue), tj. týmu určeného k průzkumu a záchraně osob v městském prostředí, a to k propátrání šestipatrového obytného domu, jenž byl po zemětřesení kompletně zničen. Místní záchranné složky vzhledem k charakteru sutiny pojalý podezření, že ve spodních patrech tohoto domu se stále mohou nacházet přeživší zavalené osoby. Jelikož místní záchranáři na místě neměli

žádné možnosti ani prostředky, jak případné zavalené osoby nalézt, poprosili o výpomoc průzkumem psů. Po příjezdu na místo si velitel české průzkumné skupiny nejprve vyžádal patřičné informace o místě zásahu. Následně psovod kpt. Petr Klega nasadil služebního psa Natálii zvanou Terezka k průzkumu vnitřních kapes zhroutěného obytného domu, do kterých se pro nebezpečí zhroutění sutiny nemohl vydat žádný z místních záchranářů. V tomto velmi nebezpečném prostoru Terezka přesně ve 20:34 hod. hlasitým štěkotem označila přítomnost živé osoby a následně dál pokračovala v průzkumu vzdálenějších míst torza domu, již bez pozitivního nálezu. Po celkovém propátrání domu i ostatními přítomnými psy se výše uvedená průzkumná skupina přesunula na jiné místo vyžádané pomoci v centru města. V průběhu noci velení USAR odřadu obdrželo od místních autorit radostnou zprávu, že po odjezdu průzkumné skupiny českých hasičů byly místními hasiči a horníky zahájeny vyprošťovací práce a po pár hodinách byla v místě označeném Terezkou nalezena a zachráněná čtyřiatřicetiletá žena. V sutinách tak po zavalení přežila téměř čtyři dny.

Terezka tak se svým psovodem kpt. Klegou opět prokázala své výjimečné kvality. Příslušník kpt. Mgr. Petr Klega sloužící u Záchraného útvaru Hasičského záchraného sboru ČR se věnuje záchranářské kynologii s neuvěřitelným zápalem po dobu více než dvaceti pěti let. Za tu dobu se stal respektovaným odborníkem na výcvik záchranářský psů na nejvyšší úrovni. Absolvoval mnoho náročných zásahů a své znalosti a zkušenosti uplatňuje jako hlavní kynolog Hasičského záchraného sboru ČR, čímž pomáhá vychovávat další nadějně kynology. Terezka je psí slečnou velkého knírače, která od štěňátka žije se svojí rodinou v Ostravě a je služebním psem Záchraného útvaru Hasičského záchraného sboru ČR. Jde o velmi pracovitou, pevnou, a přitom nesmírně citlivou fenu. Služebním povinnostem se po splnění náročných atestů MV - GR HZS ČR věnuje od svých čtyř let.

Kategorie: Záchraný čin služebních a záchranářských psů - Slovenská republika

Jméno majitele: **npr. Július Janiga**, Horská záchraná služba SR

Jméno psa: **Ajax**

Plemeno: německý ovčák

Ocenění předal: **plk. Mgr. Petr Kozák**, vedoucí Odboru služební kynologie a hipologie ČR

Nadporučík Július Janiga patří se svým šestiletým německým ovčákem Ajaxem k týmu záchranářů Horské záchrané služby Slovenské republiky se střediskem v Donovalech. Na začátku loňského roku byli vysláni v rámci patnáctičlenného slovenského USAR týmu na pomoc do jihovýchodního Turecka zasaženého silným zemětřesením.

Psovod a pes měli během šestidenního pátrání pouze čtyřhodinový spánek za čtyřadvacet hodin. Jinak dvojice pracovala nebo se s dalšími psovody a členy záchraného týmu přesouvala na jiné místo. Nároky na záchranáře a psy nebyly dané jen rozlehlostí sutin, ale také velkými teplotními výkyvy. V noci byl osmistupňový mráz, přes den až patnáct nad nulou. I přesto se Júliovi Janigovi a Ajaxovi podařil záchraný čin, který zaslouží velké uznání.

Třetí den pátrání obdrželi slovenští záchranáři informaci, že v troskách jednoho zavaleného domu byl slyšet lidský hlas. Jakmile se Július Janiga s kolegou dostavili na místo, vyhodnotili situaci jako rizikovou. Bylo příliš nebezpečné vstoupit do trosek domu, kde se na dvě dolní patra sesula tři horní patra, a proto byl do skuliny zříceniny vyslán Ajax. Ten začal po chvíli štěkat. Jeho psovod se vtěsnal do trosek, a jen co spatřil psa, viděl, jak se propadá skleněnou stěnou. Naštěstí však pes neutrpěl zranění, ale začal intenzivně hrabat. Júliovi Janigovi bylo okamžitě jasné, že dole je někdo živý. Na místo se poté dostali slovenští hasiči s echolokátorem, kteří potvrdili, že se tam opravdu nacházejí uvěznění obyvatelé domu. Další roli záchránců převzal francouzský těžký USAR tým, který pomocí

speciální vyprošťovací techniky vysvobodil pět žijících lidí.

Tím však neuvěřitelné pracovní nasazení Júlia Janigy a Ajaxe v Turecku neskončilo. Záhy poté byli odvedeni na jiné místo. Když pak procházeli jakousi uličkou mezi dvěma zřícenými domy, Ajax se náhle zastavil, neboť natáhl pach, odběhl k okénku u země a začal štěkat. Šlo o původně vysoký dům, jehož horní patra se sesula na dvě spodní patra. Když Július Janiga přišel k psovi, zaslechl bouchání, patrně cihlou o panel. Uvězněný člověk tak reagoval na štěkot psa. Psovod odpověděl stejným způsobem na znamení, že o něm ví. Spolu se slovenskými hasiči a místními dobrovolníky se mu posléze podařilo z trosk domu zachránit maminku s malou holčičkou.

Celkem si tak Ajax připsal v Turecku za doprovodu svého psovoda Júlia Janigy záchranu sedmi lidských životů. Čtvrtý den záchranných prací pak ještě potvrdil nález čtyř osob vypátraných německým ovčákem Hectorem dalšího slovenského záchranáře Jakuba Filipka.

Kategorie: Záchranný čin neslužebních psů - laiků

Jméno majitelky: **Daniela Caudrová**

Jméno psa: fena **Kája**

Plemeno: jorkšírský teriér

Ocenění předala: **MUDr. Gianna Conti, MBA**, garantka projektu Zlatý záchranářský kříž

Cenu za vítězství v kategorii "Záchranný čin neslužebních psů - laiků" si odnesla fenka jorkšírského teriéra Kája, která zachránila život svému pánovi, jenž při noční procházce parkem dostal epileptický záchvat.

Kája je veselá a aktivní fenka, která pochází z chovné stanice. Její původní majitelka se přátelila se stávající majitelkou paní Caudrovou, a když zemřela, její rodina tehdy ani ne dvoutou Káju na její přání darovala právě paní Caudrové. Vzhledem k tomu, že paní Caudrová byla s Kájou v denním kontaktu od počátku, nebyla změna pro fenku stresující.

Paní Caudrová bydlí s Kájou na pražském sídlišti, kde je spousta prostoru pro psí aktivity. Fenka je velmi živá, miluje aportování míčku a je schopna za ním běhat až do úplného vyčerpání. Má také ráda ostatní psy, bez ohledu na jejich velikost, a s těmi, které zná, se ráda prohání. Ani v domácnosti s ní nejsou problémy – je čistotná, ráda se mazlí, neprotestuje, když zůstává sama doma, a neobtěžuje okolí štěkáním. Zkrátka ideální milující společnice.

Incident, za který Kája získala titul Statečné psí srdce 2023, se stal v neděli 11. června 2023 hodinu před půlnocí v místě bydliště Caudrových na Praze 4. Policie obdržela od paní Caudrové oznámení o pohřešování jejího pětasedmdesátiletého muže, který šel vyvenčit fenku a už se nevrátil domů. Když policisté prohledávali okolí, zaslechli v parku psí štěkot. Fenka Kája je po přivolání zavedla ke svému majiteli, který ležel na břiše a byl v epileptické křeči. Hlídka okamžitě zavolala rychlou záchrannou službu a do jejich příjezdu muži poskytovala první pomoc. Přivolání záchranáři si poté pana Caudra od strážníků převzali a převezli ho do nemocnice.

Kategorie: Spící srdce (ocenění In memoriam)

Jméno majitele: **Robert Hýča**

Jméno psa: **Rajo**

Plemeno: německý ovčák

Ocenění předal: **Jiří Vosecký**, předseda Stálé komise Senátu ČR pro rozvoj venkova

Robert Hýča měl několik psů, především německých ovčáků, počínaje dobou, kdy působil jako psovod v základní vojenské službě, až po záchranářské psy, které měl jako člen Horské služby ČR v Krkonoších. V roli záchranáře se se svými psy zúčastnil mnoha pátrání, a to nejen na horách, ale i mimo ně, když si Policie ČR vyžádala pomoc psovodů Horské služby ČR při hledání nezvěstných osob. Celkem jeho psi našli dvanáct pohřešovaných, ale bohužel již nežijících osob. Nejsmutnějším nálezem jeho německého ovčáka Tobyho byl v roce 2012 nález tělíčka miminka v igelitové tašce, které zabila jeho matka a ukryla pod vývratem stromu. Pro Roberta Hýču to byl naprosto otřesný zážitek a o to více si záchranář přál, aby jeho pes někdy našel živého člověka. Uběhly čtyři roky, než se mu jeho přání splnilo.

Robert Hýča měl již třetího záchranářského psa Raja a za sebou další stovky výcvikových hodin a desítky pátracích akcí, když byl v pondělí 14. listopadu 2016 po osmé hodině večerní povolán spolu s dalšími záchranáři k hledání jednadsmadesátileté nemocné paní z Trutnova. Tato paní odešla v uvedený den odpoledne na procházku, a protože se do večerních hodin nevrátila, obrátil se její manžel na policii. Brzy nato se rozběhla velká pátrací akce za účasti policistů, hasičů, městských strážníků z Trutnova, přiletěl i policejní vrtulník s termovizí. Protože v tu dobu panovalo mrazivé počasí a seniorce hrozilo umrznutí, byla večer požádána o pomoc také Horská služba ČR. Na místo dorazilo postupně šest horských záchranářů se svými psy. Dvojice Stanislav Zmatlík a Robert Hýča z Pece pod Sněžkou obdržela kolem 22. hodiny souřadnice úseku určeného k pátrání.

Rajo samostatně revíroval v zarostlé rokli, když asi po dvanácti minutách vyběhl na železniční násep a dál pokračoval podél kolejí. Pak se zastavil a štěkotem hlásil nález. Jakmile jeho psovod doběhl na místo, spatřil ležící ženu, která nemluvila, ale reagovala očima. Byla zjevně podchlazená. Robert Hýča přivolal vysílačkou kolegy s transportními prostředky a záchranným materiálem. Poté společně zajistili ženě nezbytný tepelný komfort, opatrně ji naložili na nosítka a za několik minut předali posádce sanitky zdravotní záchranné služby, která ji odvezla do nemocnice. Psovodovi se tak splnilo velké přání – jeho pes Rajo našel žijící osobu!

Robert Hýča v současnosti u Horské služby ČR v Krkonoších již nepůsobí, neboť se mu splnilo další jeho životní přání – je hajným v revíru Žacléř. Ani v tomto zaměstnání se bez psa neobejde. Má českého fouska Arga, ale často vzpomíná na svého posledního záchranářského ovčáka Raja, který už je dva roky v psím nebi.

Kategorie: Pomáhající srdce (ocenění dlouhodobě pomáhajícího psa)

Jméno majitele: **Víťa Saganů**

Jméno psa: fena **Princess Lady Diana z Dalimilova ráje**

Plemeno: krátkosrstá čivava

Ocenění předala: **Barbora Nesvadbová**, spisovatelka a novinářka

Nejlépeším pomáhajícím psem za rok 2023 byla zvolena dvouapůlletá krátkosrstá čivava Dája – celým jménem Princess Lady Diana z Dalimilova ráje, která je každodenní oporou svému majiteli Víťovi Saganovi, jenž je upoután na invalidní vozík a trpí záchvatovým onemocněním.

Víťa si Dianu původně pořídil jako klasického společníka, jenže Diana brzy ukázala, že svede mnohem víc. Sama od sebe začala signalizovat přicházející záchvaty svého majitele a také je

dokázala zklidnit. Víta zanedlouho zjistil, že když je Diana s ním, záchvaty jsou mírnější a vyskytují se méně často. Obdobně úzkosti a sociální fobie se zdály být v přítomnosti Diany snesitelnějšími. Problém však nastal v situacích, kdy Diana nemohla Vítu doprovázet, typicky k lékařům, na úřady nebo do obchodů či nákupních středisek. Víta do uvedených míst nedokázal vkročit, protože pro něj není nic horšího než zůstat sám. Okamžitě se dostavily silné záchvaty, které jej paralyzovaly. Víta proto začal hledat cesty, jak Dianu vycvičit v asistenčního psa, aby mohla všude s ním.

Cesta to byla trnitá. Přestože si Diana hravě poradila téměř se všemi aktivitami, které svede labradorský retrívr nebo jiný větší chlupáč, organizace ji většinou odmítaly z důvodu, že se jedná o malého psa. Když už Víta svoji snahu skoro vzdal, narazil na Centrum výcviku psů ALFA, a i když ani tam zpočátku Dianě nevěřili, výcvik a závěrečné zkoušky dopadly dobře a Diana se kvalifikovala jako asistenční čivava.

Od zkoušek uběhl téměř rok a půl a z Diany se stala Vítova nenahraditelná pomocnice dvacet čtyři hodin denně, sedm dní v týdnu... Je tu pro něj, když potřebuje při záchvatu přinést léky nebo mobil. Udrží jej při vědomí při silných úzkostech. Zabraňuje mu v případném sebepoškozování. Budí jej z nočních můr. Asistuje mu také při běžných úkonech, jako například při vysvlékání oblečení či podávání věcí, stejně jako při hledání ztracených předmětů. Nepostradatelným parťákem je pak Diana při návštěvách lékařů a nemocnice, které vyvolávají ve Vítovi velkou úzkost a strach.

Víta si již bez Diany – svého anděla strážného – nedokáže představit svůj život. Je mu velkou motivací a psychickou podporou, díky které zvládá každý den vstávat z postele.

Kategorie: Cena hlavního partnera - společnosti AKINU

Jméno majitele: **pprap. Bc. Karel Prokop**, Policie ČR

Jméno psa: **Rapp**

Plemeno: německý ovčák

Ocenění předal: **Tomáš Grepl**, marketingový ředitel společnosti AKINU

Cena hlavního partnera - společnosti AKINU za rok 2023 připadla policejnímu psovi Rappovi, který zachránil život muži na Tábořsku, jenž umíral v chladném lese.

Rapp je pětiletý německý ovčák, který pochází obdobně jako další policejní psi z policejní chovatelské stanice v Prackovicích nad Labem. Svému psovodovi Karlu Prokopovi, který slouží u Skupiny základních kynologických činností v Českých Budějovicích, byl přidělen ve věku sedmi měsíců, od té doby pes podstupoval aktivní výcvik, který směřoval ke splnění kategorie V pro výjezdovou činnost služebních psů u Policie ČR, tzn. pes je připravován v pachových a obranných pracích a je prováděn výcvik poslušnosti. Rapp je spolehlivý čtyřnohý policejní kolega, který se rád učí a kvalitně odvádí svoji práci. Několikrát úspěšně vyčmúchal nelegální kopáče vltavínů nebo našel odcizené věci, které si pachatel ukryl. Přestože je služebním psem, psovod ho bere jako životního parťáka – vozí si jej domů a tráví s ním čas i v soukromí.

Doposud největší úspěch si Rapp připsal počátkem loňského února. Dne 1. února 2023 byl psovod Prokop se svým psem ve službě, když jej před devátou hodinou dopoledne vyslal operační důstojník do obce Čenkov u Bechyně s tím, že se tam ztratil dvaapadesátiletý muž středního věku. Pohřešovala ho jeho příbuzná, která uvedla, že má zdravotní problémy, s nimiž se léčí. Muž byl naposledy spatřen v nočních hodinách a ráno se již doma nevyskytoval. Po příjezdu na místo bydlíště pohřešovaného muže se psovod spojil s ostatními kolegy a společně rozjeli pátrací akci v okolí. Na místě byly desítky policistů včetně služebních psů. Psovod vyslal Rappa do přilehlého lesa, aby propátral terén. Ušli

společně několik stovek metrů, když Rapp zachytil pachovou stopu, po které se ihned vydal. Psovod spěchal za ním. Vzápětí zhruba kolem desáté hodiny zaslechl štěkot. Rapp tak aktivně označil pohřešovanou osobu. Muž seděl opřený o strom a nereagoval. Psovod zjistil, že je v bezvědomí a v důsledku silného podchlazení měl již nehmatný tep. Na místo posléze dorazily také ostatní hlídky, kterým se spolu s psovodem Prokopem podařilo muže oživit. Následně si jej převzali do péče zdravotníci, kteří jej přepravili k dalšímu ošetření do nemocnice.

Nebýt Rappa a jeho psovoda Karla Prokopa, pohřešovaný muž by s jistotou nepřežil. Od smrti jej dělilo možná jen pár minut.

ANIMAL EYE, z.s. – <https://www.animaleye.cz/>

ANIMAL EYE je celostátní nezisková organizace založená v roce 2015, jejímž hlavním účelem je důslednější prosazování práv a zájmů zvířat, především těch domácích. ANIMAL EYE se i z pozice připomínkového místa Ministerstva zemědělství na úseku ochrany zvířat podílí na tvorbě a připomínkování legislativy, provozuje bezplatnou poradnu určenou pro veřejnost, vede seminář na Justiční akademii k aktuálním trendům na poli environmentální kriminality, zajišťuje v Česku evropskou iniciativu EU PAAG, pořádá osvětové a informační kampaně, podílí se na výzkumu a využití psů k záchraně lidských životů. Veškeré aktivity jsou členy ANIMAL EYE realizovány v souladu s hlavním posláním organizace převážně na bezplatné dobrovolnické bázi.

AKINU CZ s.r.o. – <https://www.akinu.cz/>

AKINU je český dodavatel chovatelských potřeb, který na trhu působí již třicet let. Pro domácí mazlíčky přináší oblíbené produkty a neustále přichází s novinkami a inovacemi. AKINU patří mezi nejznámější značky na trhu zejména mezi pamlsky. Kromě České republiky působí na dalších osmi trzích v Evropě.

AKINU dlouhodobě podporuje celou řadu organizací a projektů spojených s péčí o zvířata. Dlouhodobě podporuje organizaci Helpes, která připravuje asistenční psy pro výkon jejich náročného poslání. Kromě pomoci několika konkrétním útulkům je AKINU hrdým partnerem projektu Běhejme a pomáhejme útulkům, jehož cílem je pomáhat a podporovat opuštěná a týraná zvířata v celé ČR.

Contipro a.s. – <https://www.contipro.com/>

Contipro je ryze česká biotechnologická společnost, která se věnuje tkáňovému inženýrství od roku 1990. Patří mezi světové lídry ve výrobě a výzkumu kyseliny hyaluronové. Ve svém areálu provozuje špičkové výzkumné pracoviště s více než 150 odborníky. Při výrobě inovativních produktů pro veterinární lékaře a chovatele zvířat využívá nejen ideálních vlastností hyaluronanu, ale především vzhledu do fungování biologických procesů v organismu.

ČTK Connect ke zprávě vydává obrazovou přílohu, která je k dispozici na adrese <https://www.protext.cz>.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/prestizni-ceny-statecne-psi-srdce-rozdany-jiz-poctrnacte/2509426>